

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam,
3293. szám

4 oldal,
20 bani

1955,
szeptember 25,
vasárnap

Alkotmányunk ünnepe

Három évvel ezelőtt szavazta meg dolgozó népünk hazánk új Alkotmányát, országunk alaptörvényét s ezzel újabb tanujelét adta hazaszeretetének és elért vívmányai megbecsülésének.

Alkotmányunk Napja alkalomul szolgál arra, hogy seregszemlélt tartunk vívmányaink felett, amelyeket az ország népe áldozatos munkájával ért el. Népi demokratikus rendszerünk a román népnek nemzeti és társadalmi felszabadulását vívott harcra győzelmeiként jött létre, az az akarat nyert benne kifejezést, hogy a dolgozó nép maga kezébe vegye saját sorsának irányítását.

Milyen hatalmas különbség van a mi tényekken alapuló, napról-napra elevenebbé váló Alkotmányunk és a tökéletesen Románia papíralkotmánya között, amely demagóg szövegekkel helyettesítette az igazi demokráciát.

Az igazi szabadságot, az igazi népjogokat az biztosítja, ha az ország bányái, üzemek, erdők, földalatti és földfeletti kincsei fölött maga a nép rendelkezik, annak hasznát saját javára, saját boldogulására, jövője kiépítésére használja fel.

A mi Alkotmányunk hadüzenet a kizsákmányolás rendszerének és egyben irányít az elmaradottságból a mult rendszer által mesterségesen terjesztett sötétségből kivezető úton.

Nehéz harcokban jutott el dolgozó népünk új Alkotmánya megszavazásához. A harcot a Román Munkáspárt vezette, amely élén áll minden küzdelemnek, amely a nép boldogulásáért, politikai, gazdasági és kulturális felemelkedéséért folyik.

A párt harca győzedelmeskedett az ország szocialista iparosításában, a nehézipar kiépítése útján. Hazánkban, ahova a legkezdtelegesebb ipari termékeket is külföldi gyárak szállították a multban, ma a legbonyolultabb szerszámgépig, mindezt maga készíti a dolgozó nép. Ez év végéig a gépgyártó ipar termelése 280 százalékkal lesz nagyobb, mint 1950-ben. A vegyészeti ipar 300, az építészeti anyagipar 240, a szénipar- és a szénfeldolgozó ipar közel 230 százalékkal termelt többet, mint 1950-ben.

Jelentősen emelkedett a mezőgazdasági termelés, megkettőződött a fogyasztási cikkek gyártása. Ezzel párhuzamosan emelkedik a dolgozók életszínvonala.

Alkotmányunk minden állampolgár számára biztosítja a munka jogát, biztosítja a pihenést, az öregsegi és betegsegi támogatást. A népi hatalom kivette a dolgozó tömegeket az éhségből, a nyomorúságból, a munkanélküliségből és valódi szabadságot biztosított számukra.

Eltűntek országunkból a kizsákmányolási rendszer velejárói, a nemzeti gyűlölködés, a pogromok, a faj megkülönböztetések, megvalósult a román nép és a nemzeti kisebbségek testvéri egysége, amely valamennyi nemzeti dolgozóinak egyenlő jogain alapul.

Evtizedeken keresztül Romániában sötét börtönökbe, dobtanákba és más fegyházakba hurcolták a nép legjobbjait, akik jogokért harcoltak. Ma a dolgozó nép érdekeit harcolók rendelkezésére áll valamennyi eszköz, amely alkalmas a gondolatok kifejezésére. A dolgozó nép tulajdona a sajtó, amelynek hasábjain oszlik a dolgozók érdekeivel foglalkozó cikkek jelenhetnek meg.

Hazánkban új életre ébredtek a dolgozó parasztok, akik előtt nyitva áll a napfényes jövő felé vezető út. Pártunk felvilágosító tevékenysége

nyomán egyre több dolgozó paraszt választja a kollektív gazdálkodás, a bőség és boldogság útját.

A népi demokratikus rendszerünk megvalósításai a nemzetközi közvélemény mind szélesebb rétegeiben keltnek érdeklődést és rokonszenvet hazánk iránt. Erről beszélnek az országunkat meglátogató számos külföldi személyiség nyilatkozatai. „Egy nép, amely néhány év alatt olyan sikereket ért el, mint a román nép — mondotta Abd El Kader el Tell, Transzjordánia parlamenti jele — volt elnöke — példaként áll más, felszabadulást küzdő népek előtt.”

Népünknek az utóbbi évek folyamán elért minden nagy vívmánya csak a néptömegek hősi harcával kivívott és az Alkotmányban szentesített forradalmi megvalósítások révén vált lehetségessé. Ezért veszik körül olyan szeretettel a dolgozók a munkásszótárat pártját, a népi hatalmat. A párt, a népi hatalom szabaddította meg bilincseitől a nép alkotó lendületét, az egyszerű emberek millióiban, — akiket a töke uralma elnyomott és elfojtott — felébresztette erejének tudatát, tudatos történelmi tevékenységre szólította őket. A békés szocialista építés területén elért minden győzelem a szocialista hazafiasság csodálatos lelkesítő erejének bizonyítéka.

Az Alkotmány szentesíti kormányunk békés külpolitikáját, melynek révén állandóan erősödnek szoros barátsági és szövetségi kapcsolatai a hatalmas szocialista tábor népeivel, élükön a nagy Szovjetunióval, a román nép felszabadítóival és támogatóival. Népünk barátj kapcsolatok kíván fenntartani minden békeszerető néppel és mindjobban hozzá kíván járulni a nemzetközi feszültség enyhüléséhez.

A béke ügyét sérti azoknak a köröknek a tevékenysége, amelyek az ellentétek súlyosbítása céljából fölvetik a népi demokratikus országok úgynevezett „problémáit”. Államformákat, állami és gazdasági berendezkedéseket maga a dolgozó nép választotta meg és nem tűri, hogy más államok beavatkozzanak belső ügyeibe.

Dolgozó népünk úgy véli, hogy a nemzetközi együttműködés kifejtésében érdekeiben szükséges hazánk kérésének teljesítése, hogy az Egyesült Nemzetek Közgyűlése vegye fel Népköztársaságunkat az Egyesült Nemzetek Szervezete tagjai közé.

Népköztársaságunk erre mind békés külpolitikájával, mind pedig országépítő munkájával minden jogot megszerzett. Hazánk felvételének elutasítása egyet jelentene az ENSZ alapokmánya előírásainak megsértésével és éppen ezért mindazok, akik szűkebb érdekeikben az ENSZ tekintélyének fenntartását, a legmesszebbmenően támogatják kormányunknak az ENSZ-tagságra vonatkozó kérését.

Dolgozó népünk büszke Alkotmányára, amely hű tükrét képezi nagy-szerű vívmányainak. E vívmányok megőrzése és gyarapítása érdekében dolgozó népünk még jobban megszilárdítja éberségét, még határozottabban lép fel az ország belső és külső ellenségeivel szemben. Alkotmányunk jogokat biztosít a becsléletes dolgozók számára, de ugyanakkor lesújt azokra, akik a dolgozó nép érdekeit veszélyeztetni merik.

Alkotmányunk ünnepén dolgozó népünk teljes odaadással sorakozik fel pártunk és kormányunk mögé és áldozatos harcával, a párt vezetésével újabb és újabb győzelmekre indul.

Ötéves tervünk teljesítése után

Új szabványpéldány

A közelmúltban néhány technikus, élen Hertzer Gyula kommunista mesterrel, első ízben szerkesztette meg a „G. Dimitrov” gyárban a személyi kocsik számára szükséges önműködő feszültség szabályozó készülék szabványpéldányát.

A képen: Hertzer Gyula mester munkatársaival az új készülék mellett.

A hegyaljai villamosvasutaknál

A „CFR Podgoria” hegyaljai villamosvasutak dolgozói a forgalombiztonság érdekében egy szelepművelő készüléket helyeztek üzembe, amellyel a villamoskocsik légkijelzőinek jó működését biztosítják. Üzembe helyezett még egy hidraulikus szivattyút, amellyel a villamoskocsik rugóinak terhelését ellenőrzik. Az előtt e művelet elvégzéséhez igen bonyolult munkafolyamatra volt

szükség, amely megterhelő fázist jelentett és sok időt igényelt. Az új hidraulikus szivattyú üzembehelyezése által ennél a munkánál husz százalékkal növekedett a termelékenység, s a munkafolyamat elvégzése is könnyebb lett.

A sinek a terheléstől egy bizonyos idő mul-tán szilárdnak fel, amelyeket a terhelés ellenőrzik. Az előtt e művelet elvégzéséhez igen bonyolult munkafolyamatra volt

szükség, amely megterhelő fázist jelentett és sok időt igényelt. Az új hidraulikus szivattyú üzembehelyezése által ennél a munkánál husz százalékkal növekedett a termelékenység, s a munkafolyamat elvégzése is könnyebb lett.

A sinek a terheléstől egy bizonyos idő mul-tán szilárdnak fel, amelyeket a terhelés ellenőrzik. Az előtt e művelet elvégzéséhez igen bonyolult munkafolyamatra volt

A villanygyárban

A villanygyárban jelenleg általános javítások folynak. A javítások melletti befejezése érdekében bevezették a Fedoszenko szovjet munkamódszert, amelynek segítségével a javítási idő a minimumra csökken anél-

kül, hogy a munkálatok minőségén a legcsekélyebb hiba esne. Az idén a gyár legnagyobb része a szénfűtésről áttért a pakura fűtésre. Ezideig két kazánt már átállítottak a célra.

A műszaki-szervezési intézkedések során

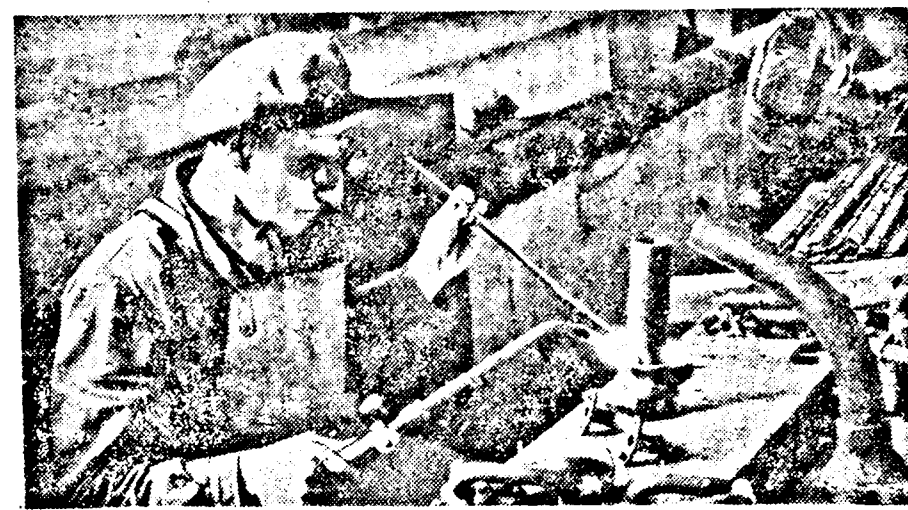
többek között egy hid-daru hosszirányú mozgását is gépesítették. Ezt a munkát azelőtt három ember kézi erővel végezte. A daruval végzett munka ideje a gépesítés által a háromnegyedére csökkent.

A minőség mesterei

Az üzemekben, gyárakban egyre több olyan munkás, technikus jénképe és eredménye kerül a tiszteletbábkra, akik jó-ként kifogástalan minőségi munká-jukat tünnek ki. A szocialista verseny alapvető szabálya — amelyben a vállalat munkásai közel teljes létszámmal vesznek részt —, hogy a minőség növelése mellett nagy fontosságot tulajdonítsanak hibátlan gyártmányok előállításá-nak.

Elmunkássá is csak oly módon válhat valaki, ha tevékenyen résztvesz a jó minőségért folyta-

lyban látja el a mesteri teendő-ket. A vállalatban úgy emlegetik, mint szakmailag a legjobban fel-készült dolgozók egyikét. Ha va-lamikor hozzákezd, addig nem nyugszik, míg munkáját eredmény nem követi. A gépek karbantartá-sára különösen nagy figyelmet fordít. Véleménye szerint csak olyan gépen termelhetnek jó minőségű és nagymennyiségű drut, amelyet gondoznak, karbantartanak. A láda-osztály augusztusi tervét 131 százalékban teljesítette, előreláthatólag szeptemberben ez a százalék jóval

Szilágyi Lajos a „G. Dimitrov” gyár hegesztője munka közben.

lott küzdelemben. A szocializmust építő dolgozó, az újtípusú ember vonása az, hogy munkáját — a rábízott feladatot a legteljesebbben igyekszik elvégezni. Egyrészt azért, hogy ezzel hasznát hajtson a népgazdaságnak, másrészt azért, hogy dolgozó társainak mint ve-vőnek, megelégedését kiérdemel-jék. Ezek a dolgozók, akik is-me-reteik értékesítésével a legjob-ban igyekeztek elvégezni munká-jukat, megérdemelten kapták a „minőség mestere” elnevezést.

Melán illik ez a név Szilágyi Lajos hegesztőre is. Most a „G. Dimitrov” gyár vagonrésze-gén dolgozik. Már 27 éves szak-munkás. Ismertté tette munkája jó minősége. Sok fiatal tanított a szakma fortélyaira, a környezeté-ben dolgozók közül nagyon sokan vallják magukat tanítványának. Természetesen ezek is, mint okla-tójuk, a jó minőséget tartják a legfontosabbnak. Egyszer meg-kérdezték tőle, mikor kapott vissza a minőségi ellenőrlő hibának minősített munkadarabot javítás végett. Egy darabig elgondolko-dott, majd ezt felelte:

— Nagyon régen lehetett. Már nem is emlékszem rá. Valóban nagyon régen volt. Mindezek mellett normáját állandóan magasban tartja. Augusztusban neve mellé 213 száza-lékos normalteljesítést jegyeztek. Az IFIL fűrészgárgyárban a minőség mestere elnevezés leginkább Brandt Mártont illeti meg.

Mint parkettmester a láda-osz-

tyában nagyon régen volt. Mindezek mellett normáját állandóan magasban tartja. Augusztusban neve mellé 213 száza-lékos normalteljesítést jegyeztek. Az IFIL fűrészgárgyárban a minőség mestere elnevezés leginkább Brandt Mártont illeti meg.

Mint parkettmester a láda-osz-

Brandt Márton az IFIL fűrészgárgyár parkettmestere gépjavítás közben.

magasabb lesz. Brandt elvtárs sok olyan újítást valhat magáé-nak, ami a termelés menetét segí-tette elő: a láda-osztály körjűré-szt golyóscsapágyra alakította át, a szalagfűrész élesítését az ő ja-vaslatára már régóta köszörűvel végzik, stb.

Schmidtmeister Miklós neve a „Vörös Triko” gyárban elválaszthatatlan az újítomozga-lomtól.

Ugyazlóan valamennyi újítá-sa a minőség javítását szolgálja. Mint a körkötő osztály főmestere ezt tekintette feladatának. Több olyan készüléket szerkesztett, a-melynek segítségével megszünté-tik a különböző kötéshibákat. Az utóbbi három hónapban már majd-nem minden gépre szereltek olyan szerkezetet, amelyek önműködően leállítják a gépet — túltörések

Schmidtmeister Miklós a „Vörös Triko” gyár újítója.

esetén. Hasonló biztosító szerke-zet került a körkötő gépre, amely a bélésszel elszakadása után öm-működően leállítja a gépet. A kör-kötő osztály főmesterének célja, hogy a gyár egyik alapszabályán minél kevesebb kötési hibával ké-szítsék a kötött anyagokat. Segít a munkásoknak nemcsak a nagy hibák, de a kisebb hibák kijavítá-sában is, hogy ezzel lerövidítse a gépállás idejét és tökéletesebb ki-javításával kevesebb kötési hiba adódjék elő. A gyengébb minősé-gel termelőnek közvetlen segít-séget biztosít, személyesen támo-galja őket abban, hogy munkájuk minősége a legrovidebb idő alatt kifogástalan legyen.

Az önmegadózatásból

Az önmegadózatásból befolyt ösz-szeget tartományunk dolgozó paraszt-jai, a falvak, s községek szépitésére, kulturothtonok, iskolák, stb. építésé-re fordítják. Felszabadulásunk óta tartományunk területén számtalan kulturothton épült már. Borosjenő-rajon dolgozó parasztjai például az 1955. évből 22 új kulturothton és 4 iskola építését, 4 község villamosítá-sát, illetve a meglevő huzalok kibő-vítését, s más egyéb javítások elvég-zését tervszerűsítették. Eddig az öm-megadózatásból befolyt összegből 4 kulturothton épült fel, míg tizenkettő építése most van folyamatban. Ugyanakkor megkezdődött a négy iskola építése is.

Hasonló hasznos célra fordították az önmegadózatás összegét Napv-szentmiklósrájon dolgozó parasztiai is. Pészak községben például meg-kezdtek az új mozi és a kulturothton villamosítását. Gelu községben 75 százalékkal felépítették az új kultur-othont. Ugyanakkor önkéntes mun-kával a község dolgozó parasztjai 16 vagon szénsalaktot hordtak, amellyel megjavították az állomástól a faluig, valamint Kisszentpéter falut és Gelut összekötő utat.

45 mázsa kukorica egy hektáron

Craiova tartomány 12 rajonjában megkezdtek a kukorica, napraforgó és burgonya betakarítását.

A tartomány területén szeptember 19-ig több mint 18.000 hektár termést gyűjtöttek be. Vinju Mare rajonban 2712 hektárról, Gura Jiului rajonban 2703 hektárról, Bals rajonban pedig 2000 hektárról takarították be a termést.

Az egész tartományban 12.370 hektárnyi kukoricát takarították be. Ciupereni-Vechi község kollektivistái pontosan betartották az agrotechnikai szabályokat, ezért értek el 4300 kiló kukoricatermést hektáronként. Macesul de Sus községben, az „1907” kollektív gazdaság tagjai a kukorica egy részét négyzetesen vetették el és géppel kapálták. Ezen a területen 4500 kiló termést takarítottak be egy hektárról. A szokásos módon bevetett területeken csak 2800 kiló volt a hektárhoz.

A napraforgó-termésnek 22 százalékát takarították be eddig a tar-tományban.

A kisipari termelőszövetkezet hírei

Új sikerek a szocialista versenyben

A „Solidaritatea” asz-talosipari termelőszö-vetkezet dolgozói azt a célt tűzték maguk elé, hogy ezévi globális ter-vüket 11 hónap alatt teljesítsék. Augusztus 23 óta 2,2 százalékkal nö-velték a termelékenysé-gét, jelenleg már októ-berre dolgoznak. Szept-ember elején 100 gar-nitúra szál hálószerba-bu-tort adtak át választék-terven felül az állami kereskedelmi egysége-nek.

A dolgozók munka-csoportokban verse-nyeznek egymás között. Jelenleg Albu Georgehe elvtárs munkacsoportja került a szocialista ver-seny élére, amelynek tagjai legnagyobb rész-ben ifjúságok. E munkacsoport naponta átlag 80 százalékos nor-matelszámnyalással dol-gozik.

Háromszázalékos terv-teljesítés

A „Muncitorul Pie-lar” termelőszövetkezet-ben a dolgozók egyéni-leg vesznek részt a szocialista versenyben. A különböző cipéstermé-kek készítése főleg kézi munkával történik s a sorozatmunkán kívül rendelésre is dolgoznak. Szeptember 1-től 11-ig a szövetkezet dolgozói 3 százalékkal teljesíté-tették tervüket, ugyan-akkor minőségileg is ki-váló munkát végeztek. Az elért sikerek a dol-gozók odaadó munká-jának köszönhetőek, de nagymértékben hozzá-járult a rendszeres mi-nőségi ellenőrzés és a Nicolae Militaru mun-kamódszer alkalmazása. Jó munkájukkal Mure-san Ioan felsőrészkészí-tő, Nagy Margit tűző, Mészár Lajos anyagelő-készítő, Berar Liviu rá-

mázó és Valtz Rudolf talpaló tüntek ki külö-nösképpen.

A munkakörülmények megjavítása érdekében a szabászati osztályt egy új helyiségbe helyezték át, amely világosabb és teljesen különálló.

Minél több háztartási cikket

A háztartásban elen-gedhetetlen közszükség-leti cikkek egyike a szita. A Coopmetál ter-melőszövetkezet szita-készítő osztályának dol-gozói igyekeznek min-den tőlük telhető meg-tenni, hogy minél na-gyobb mértékben hoz-zájáruljanak dolgozóink e fontos közszükségleti cikkek való ellátásához. Szeptember 16-án 57 különböző méretű szitát gyártottak tervén felül a szitakészítő osz-tály dolgozói. Ez csupán egy napi eredménye a dolgozóknak, ezenkívül

számos hasonló esetet sorolhatnánk fel.

Csökkentették az ön-költséget

Az „Autouniversal” termelőszövetkezet dol-gozói az utóbbi időben főleg javítási munkála-tokra tértek át. Szeke-reket, mezőgazdasági eszközöket és gépeket javítanak állami és kollektív gazdaságoknak. A dolgozók 85 százalé-ka tevékenyen résztvesz a szocialista versenyben. Műszaki-szervezési in-tézkedések, valamint anyagmegtakarítások révén augusztus 23-tól szeptember 10-ig 15 százalékkal csökkenté-ték az önköltségi árat, ugyanakkor minőségileg is jó munkát végeztek.

Jó munkájukkal Jivan Ioan, Róna Dezső, Schmidt Miklós, Halich Antal, Guttman Lajos és még számos dolgozó tünt ki.

Pintér Lajos

Ahol hiányzik az összhang a termelékenység és a beralap között

Amikor az RNK ezévi költségvetését megvitatták, Chivu Stoica elvtárs kifejtette: nagyon meg kell fontolni minden egyes lej kiadását, hogy azt az állam, a dolgozó nép javára használják fel. Ma már láthatjuk, hogy ezt a tanácsot megszervezték és szerte az országban vállalatok százai adnak milliókat a szocialista felhalmozási alaphoz terven felül.

Azonban még ma is akad olyan vállalat, amelynek a fejlődéséhez szükséges erősen kétségbevonható, mert a vállalat vezetősége nem használja ki azokat a lehetőségeket, amelyek a fejlődéshez szükséges növelésére szolgálhatnak.

Ez a helyzet áll fenn a „Progresul” tartományi helyiipari vállalatnál is. Nyilvánvaló lesz ez mindazok előtt, akik megvizsgálják a „Progresul”-ban az üzemgazdálkodás helyzetét a terv néhány mutatószámának tekintetével. Augusztusban például a vállalat tervét — az üzemosztályok eredményeinek közepesáránys alapján — 100,88 százalékkal teljesítette. Hozzáértve azonban a kép teljességéhez az is, hogy egy-két üzemosztály teljesítménye a 400, sőt a 700 százalékos is túlhaladja a terv termelésénél bizonyos vonatkozásban befolyásolja a közepesáránys kialakulását. Ez a tény arra enged következtetni, hogy más üzemosztályok jelentősen lemaradtak a terv teljesítésével.

Ez a következtetés valóban fedi is a tényleges helyzetet. A hiba azonban nem is annyira itt mutatkozik, mint inkább a termelékenység és a beralap közötti helytelen arányban, mert míg vállalati viszonylatban a termelékenység alig éri el a száz százalékot, addig a beralapot 53 százalékkal túllépték. Ennek a hibának az oka főleg az, hogy egyes részlegek, mint például az élelmiszeripari, valamint a fémipari cikket gyártó üzemosztályok a múlt hónapban igen lecsökkent termelékenységgel dolgoztak. A fémipari részlegnek csupán 44 százalék volt a termelékenység, míg az élelmiszeripari osztályoknál még ennél is kevesebb: 43 százalék. Természetesen ennek az lett a következménye, hogy a fémipari részlegeken a beralap 226 százalékra ugrott fel. Ez a jelenség azonban nemcsak ott mutatkozik, ahol csökkent termelékenységgel dolgoztak. A bór- és káoszipari cikket gyártó részlegen például a tervhez viszonyítva 176 százalékkal emelkedett a termelékenység. Ez a szám magában véve igen szép eredmény. Igen ám, de közben a beralap 233 százalékos mutató, ami pedig alaposan lecsökkent a termelékenység emelkedésének értékét. Az üzemosztályok eredményeit összegezve azt látjuk, hogy a beralap vállalat átlaga 153 százalékos képpel a mindössze 100 százalékos termelékenységgel szem-

ben. Az ilyen esetek többnyire nem kerülnek felszínre, hiszen csak a könyvelés és a vezetőség tud róla, az üzem dolgozóit csak ritka esetben szereznek az ilyesmirel tudomást. Ez esetben azonban egészen más képet alakultak a dolgok. A beralap túlhátról sokat követelményekkel. Espedig az, hogy a vállalat nem tudta idejében kifutni a fémipari részlegekben dolgozókat, valamint a technikai-adminisztratív személyzet fizetését. Hozzávetőlegesen 150 ember nem kapta meg idejében a fizetését, mert a vállalat olyan mértékben túllépte a beralapot, hogy arra már nem volt fedezet.

Ez a tény természetesen és tagadhatatlanul arra utal, hogy az üzemgazdálkodásban súlyos hibák rejlenek. A legsúlyosabb azonban az, hogy az üzem vezetősége mind egyre csak valami más kiválót okokba keresi a hiba forrását, semmi esetre sem ott, ahol keresnie kellene. Espedig az üzemvezetésben. Onigra Traian főmérnök például következtetesen állítja, hogy a fémipari műhelynek — amellyel a termelékenység és a beralap tekintetében szüntelenül baj van — a tervre nem megfelelő és ezért lehetetlen megfelelő összhangba hozni mutatószámait. Szerinte ezek a műhelyek bármennyire teljesítik is előírásukat, nem tudnak az előírtak megfelelő termelékenységgel dolgozni. Példának hozza az augusztusi megelőző hónapokat, amikor ez az üzem részleg 152 százalékkal teljesítette tervét, de csak 90 százalékos termelékenységet ért el, a beralap százalékaránya viszont 215 volt.

Márpedig ezek a számok — bármennyire meglepetést hoztak fel azokat Onigra Traian főmérnök — inkább valószínű, mint meglepetés. Mert azt bizonyítják, hogy — függetlenül az októl — ez az üzemosztály az egész év folyamán ráfizetéssel dolgozott. Holott ezt a tényt a vállalat vezetőségének nem lett volna szabad túlnéznie, akármiből kifolyólag adódott is elő, hiszen ennek az osztálynak ráfizetését a többi műhely jövedelméből kellett fedezni. Ugyanakkor valószínűtlen állítás az, hogy ezt a helyzetet nem lehetett volna idejében végrehajtani, megfelelő intézkedésekkel helyrebillenteni. A vállalat vezetősége azonban — Cioara Uros igazgatóval és Onigra Traian főmérnökkel az élen — egész évben nem tett mást, csak túrt, túrt ezt az egyébként türelmetlen állapotot, hogy a terv egyes mutatószámai között ilyen felborult egyensúly uralkodjon.

A vállalat vezetői nem viselik gondját a reájuk bízott üzemnek úgy, ahogyan az jó gazdákhoz méltó. Arra kellene törekedniük, hogy megfelelő és határozott technikai-szervezési intézkedésekkel megszűntessék a termelékenység folytonosan megismétlődő visszaesését, biz-

tosítsák az üzem rentabilitását. Ehelyett azonban olyanokat tesznek, amelyek nyilvánvalóan felesleges kiadások vezetének és csökkentik a vállalat dolgozóinak munkájának jövedelmezőségét. Ilyen például az enyvező műhely esete. Az itt lévő kazán — amelynek egyébként már régén lejárt a biztonsági határideje — elromlott. Mivel elegendő nyersanyaggal rendelkeztek, az üzem vezetőség elhatározta, hogy megjavíttatja a kazánt, ami, a főmérnök állítása szerint, még három-négy hétre termelőképesé tette volna azt. A javítást is levezették és ki is fizették az érte járó több, mint 8000 lejt, noha nyilvánvaló volt, hogy abban ennyi idő alatt még felcsenni értékű nyert sem tudnak főzni. Ez később be is bizonyosodott.

Ez a kiragadott példa elég szemléltetően bizonyítja, hogy mennyire helytelenül gazdálkodik a „Progresul” vezetősége. Ezek után természetesen érthető, hogy ilyen és ehhez hasonló intézkedésekkel a vállalat nem tudta teljesíteni az előírtanított tisztszálokos önköltségek csökkentését, csupán 3,8 százalékkal. Onigra főmérnök véleménye ez esetben ugyanaz, mint a fémipari osztály beralap túllépése esetében volt. Szerinte a helytelen tervszerűsítés az oka mindennek s a számukra előírtanított önköltségek csökkentését túl nagy megterhelés a vállalatnak. Mindenesetre ha úgy gazdálkodnak, ahogy azt az enyvező műhely és a fémipari részleg esetei mutatják, ha felesleges és meg nem térítendő kiadásokat okoznak s nem igyekeznek javítani a termelékenység mutatószámát, nyilvánvaló, hogy nem tudják majd csökkenteni az önköltséget. Ez a tény pedig egyáltalán nem válik sem a vállalat, de még kevésbé vezetőinek dicsőségére.

Természetesen sőt sincs megszűntetetlen hibákról. Ahogy a vezetőség biztosítani tudta azt, hogy egyes üzemosztályok kimagasló eredményt érjenek el a növekvő munka-termelékenységgel dolgozzanak, úgy megfelelő igyekezettel s főleg több ellenőrzéssel, helyes gazdálkodási szellemmel ezt a helyzetet ki lehetne terjeszteni az egész vállalatra. Az üzemben található hibák miatt a felelősség nagyrészt az üzemi pártszervezethez is terhel, amely teljesen elhanyagolta az üzem tevékenységének ellenőrzését és semmi nem tett azért, hogy a vállalat munkája megjavuljon. A jövőben nemcsak a vállalat vezetőinek kell megemlékezniük magukat s gazdaságosabbá tenni az üzem menését, hanem a pártszervezetnek is több gondot kell fordítania erre, szigorúan ellenőriznie kell a vezetőség tevékenységét. Nyilvánvaló, hogy ha megfelelő módon ellenőrzik a vállalat vezetőségét, akkor ilyen zűrzavaros helyzet, nem fordulhatott volna elő.

Toldi Mihály

Rádióműsor

Vasárnap, szeptember 25.

BUKAREST I. 8.20: Román népi zene. 9: Adás katonák számára. 9.30: Vidám operettárák és duettek. 10: Rádiószínház gyermekek részére. 11: Szovjet népi melódiák. 11.30: Esztrád hangverseny. 12.30: Operárák. 13: Sajtószemle és hírek. 13.20: Az IMSZ együttesének műsora. 14: Rádiómagazin. 15: A szovjet rádió adásának közvetítése. 15.30: A rádió esztrádzeneke jászok. 16: Lengyel zenei hét. 16.30: Falvak üjszika. 17.55: Román könnyűzene. 18.10: Kivánsághangverseny. 19: Rádiószínház. Osztrovszkij „Az erdő” vígjátékának rádióváltozata. 20.45: Esztrád hangverseny. 21.30: Táncczene. 22.15: Sporthírek. 22.40: Marcel Budala alkordéonon játszik. 23: Hírek. 23.10: Táncczene.

BUKAREST II.: Gheorghe Danga dalából. 8.30: Hírek. 8.40: Román népi dalok és táncok. 9.10: Könyvzene. 9.30: A „Tartós békéért, népi demokráciáért” című lap vezércikke. 9.50: Reggeli hangverseny. 10.50: A „Gheorghe Enescu” Állami Filharmonia szimfonikus zenekara játszik. 12.37: Hangverseny. 13.50: Hírek. 14: Kivánsághangverseny. 14.30: Román népi zene. 15: Hírek. 15.05: Mihaila Cotaru ének. 15.20: Olasz népi zene. 15.45: Politikai jegyzetek. 16: Népi hangverseny. 17: Zene. 19: Szovjet népi dalok és táncok. 21.15: Esztrád-hangverseny. 22: Hírek. Sporthírek. 22.15: Táncczene. 23.10: Bartók Béla hangverseny. 23.50: Táncczene.

BUDAPEST (Kossuth): 8.10: Édes anyanyelvünk. 8.15: Egy falu — egy óta. 9: Zenés fejtörő. 10: Vasárnap-i levél. 10.10: Ezüstgáncs. 11: Részletek a verső VIT hangversenyéből. 12.15: Jó éhbezzel szól a nóta. 13: Jó munkát szép muzikát. 13.30: Rádióexkon. 14.15: Szimfonikus zenekar és hangversenyzenekar. 15.40: Kincses kalendárium. 16.25: Helyszíni közvetítés a Szovjetunió—Magyar NK válogatott labdarúgó mérkőzéséről. 18.20: Táncczene. 18.50: Szív küldi... 19.20: Az épülő kommunizmus nagy országában. 20: Esti híradó, sport. 20.27: Szabad szél. Dunajev-szkij operettjének rádióváltozata. 22: Hírek. 23: Zenekari hangverseny. 0.10: Csárdások.

BUDAPEST (Petőfi): 8: Fuvócska. 8.30: Hangszerszók. 9: Népi zene. 9.30: Miska bácsi lemezsládjája. 10.10: Szív küldi... 11: Könyvnyű melódiák. 12.30: Az elbeszélés mesterei. 13: Puccini: Manon Lescaut, opera 4 felvonásban. 15: Búcsúkegyek. 15.20: Csillagos csodái. 16.10: Dankó Pistia dalából. 16.48: Kamarazene. 17.20: Szórakoztató zene. 18.52: Emlekezőnyv. 19.12: Vidám zene. 19.30: Pusztai, pusztai, hortobágyi pusztai. 20.20: A Tartós békéért, népi demokráciáért című lap ismertetése. 20.35: Táncczene. 21.30: Közvetítés a csehszlovák-magyar atlétikai versenyről, utána sporthírek.

Testnevelés és sport

Megnyílik az aradi lovas edzőközpont

Megittuk, hogy az aradvárosi Testnevelési és Sportbizottság kezdeményezésére a Recolta sportegyesület védnöksége alatt, lovas edzőközpont létesül Aradon. Az előkészületi munkálatok befejeződtek és a lovas edzőközpont szeptember 26-án, hétfőn megkezdte működését. Az edzőközpont naponta délután 3—6 óra között, vasárnap pedig délelőtt 9—11 óra között áll azok rendelkezésére, akik ezt a sportágat úznl óhajlják és az edzéseket az ujaradi volt Titanus-pálya mellett tartják. Az érdeklődők a Recolta sportközség írásos engedélyével jelentkezhetnek a lovasedzésekre.

Az országos minősítő röplabdabajnokság döntője

Péntek délután kezdődött meg Aradon az országos minősítő röplabdabajnokság döntőjének küzdelme. Az összecsapások rendkívül hevesek, érdekesek voltak és a női csapatok közül a Fl. Rosie Kolozsvár, a férfi csapatok közül pedig a Progresul Galac együttese tűnt ki. Az első mérkőzések eredményei:

Női csapatok: Constructorul Brăila—Locomotiva Constanta 3:2 (6:15,

15:10, 13:15, 15:5, 15:7), Fl. Rosie Kolozsvár—Dinamo Arad 3:0 (15:4, 15:4, 15:9). Férfi csapatok: Progresul Galac—Flacăra Ploesti 3:0 (15:11, 15:8, 16:14), Stiinta Bukarest—Stiinta Iasi 3:1 (15:10, 9:13, 15:7, 15:8).

A küzdelmek szombaton folytatódtak, vasárnap délután pedig 4 órai kezdettel játszák le az utolsó nap mérkőzéseit a Progresul pályáján.

Az országos sakkbajnokság középdöntője

Az országos sakkbajnokság középdöntőjében pénteken a XVI. fordulót játszották le és 4 játszma függőben maradt. Az eredmények: Kiss—Páll 1:0, Alexandrescu—Kádár fél:fél, Tuca—Günsberger 0:1.

Az élcsoport sorrendje most a következő: Günsberger 10 (14), Cretelescu 9 és fél (12), Suta 9 és fél (14), Rădulescu 9 (12), Alexandrescu 9 (13), Szabó 8 és fél (12), Tuca 8 (15), Erdélyi 7 és fél (11).

Locomotiva Arad—Metalul Resica

A labdarúgó bajnokság „B”-csoportjában rendkívül fontos mérkőzést játszanak Aradon: a bajnokságra törő resicai csapatnak az aradi vasutas együttes lesz az ellenfele. Az aradi Locomotiva az ősi idényben kitűnően szerepelt és ezúttal is jó

játék várható a két kitűnő képességű csapat találkozásánál. A mérkőzés délután 4 órakor kezdődik a Locomotiva-pályán és előtte 2 órakor a Constructorul a nagyszentmiklósi Recolta ellen játszik kerületi bajnoki mérkőzést.

Időjárás

Az aradi meteorológiai állomás jelenté:

Vasárnap, szeptember 25-én viszonylagosan szép idő várható változó felhőzetrel. Reggel helyenként köd, délután, a hegyes vidékeken helyi eső. A hőmérséklet lényegesen

nem változik: nappal plusz 20—23 fok között, éjjel plusz 5—8 fok között váltakozik. Mersékelt, helyenként erősebb szél.

A következő két napon: helyi esőre hajlamos időjárás. A hőmérséklet kissé süllyed.

Közlemények

A Kínai NK iparművészeti kiállítás, valamint az araditartományi múzeum történelmi és művészeti osztályai megtekinthetőek a Kulturpalotában vasárnap, kedden és pénteken 10—13 és 17—20 óráig.

A Központi Lotó szeptember 23-i húzásán a következő nyerőszámokat húzták ki:

54, 59, 67, 66, 84, 83, 45, 57, 36. Ezutal 1.558.100 lej kerül szétosztásra.

A nyertes szelvényeket tulajdonosaik szeptember 27, kedd déli 1 óráig kell bemutatassák.

Egy hét a nemzetközi események tükrében

A Szovjetunió lemondott külföldi támaszpontjairól

Egyik nagy példányzámban megjelenő angol lap nem túlságos lelkesedéssel állapította meg: ugátszik Moszkva lett a nemzetközi politika központja.

Valóban a külföldi kormányküldöttségek, ahogy mondani szokták, egymás kezéből veszik át a moszkvai tárgyalótermek kilincseit.

Időrendi sorban a Paasikivi-kormány elnök vezetésével Moszkvában járt finn kormányküldöttség és a szovjet kormányküldöttség tárgyalásainak eredményeivel kell foglalkoznunk.

Minden újságolvasó és rádióhallgató ember tudja, hogy a két kormányküldöttség között egyezmény jött létre, amelynek értelmében a Szovjetunió lemond az általa 50 esztendő óta tartó bérbeveti Porkkala-Udd-i félszigetről, ahol — mint tudjuk — a Szovjetunió haditergészete támaszpontot rendezett be. Ugyanakkor a két kormányküldöttség megegyezett abban is, hogy a Szovjetunió és Finnország között 1948-ban létrejött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezményt husz évtől meghosszabbítsák és amennyiben lejártá előt egy évtől nem mondandék fel, önműködően további öt évig és mindaddig érvényben marad, amíg valamelyik fél fel nem mondja azt.

Vizsgáljuk meg a szovjet-finn megállapodás jelentőségét az általános nemzetközi helyzet szempontjából.

Ismeretes, hogy a második világháború után kétféle haditámaszpontok létesültek a világon. A haditámaszpontok egyik fajtája — ilyen a Porkkala-Udd-i — a Szovjetunió közvetlen szomszédságában olyan terepben épült, ahonnan már egyszerű támadás indult a Szovjetunió második legnagyobb városa, Leninigrád ellen. Ez a támaszpont tehát tisztán védelmi jellegű volt.

Merőben más körülmények között létesültek az Amerikai Egyesült Áll-

amok haditámaszpontjai. Ezek az Egyesült Államok területétől — amelyet tudvalevőleg a Szovjetunió részéről soha semmiféle támadás nem fenyegetett és nem fenyeget ma sem — sokezer kilométernyire és éppen a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság, valamint a népi demokratikus országok határai közelében fekszenek.

Amint látjuk, mélyreható különbség van valamely hatalom határainak közvetlen közelében lévő, nyilvánvalóan védelmi jellegű támaszpontok és a más országok határai körül létesített letagadhatatlanul támadó célú támaszpontok között.

Az a tény, hogy a Szovjetunió kormányja nem kívánja fenntartani a Porkkala-Udd-i tengerészeti támaszpontot, azt jelenti, hogy a Szovjetunió hisz a nemzetközi felelősség további enyhülésében és ennek kézzelfogható bizonyítékát is adja. Ezen túlmenően azt is igazolja, hogy a Szovjetunió a más országokkal — tekintet nélkül azok állami-gazdasági berendezkedésére — közötti kétoldali egyezmények rendszerét biztonságossábnak látja határai védelme szempontjából, mint a katonai támaszpontok kiépítését.

Amerikai sajtóhangok és nyilatkozatok arra engednek következtetni, hogy az Egyesült Államok kormányja nem kívánja a Szovjetunió példáját követni az idegen területeken lévő támaszpontok felszámolásában. Quarles, az Egyesült Államok légügyi minisztere kijelentette, hogy az Egyesült Államokat nem befolyásolja a Szovjetunió Finnország iránti gesztusa a támaszpontok politikájában. Nyilatkozatát a miniszter Spanyolországban tette, ahol két amerikai támaszpont építkezési munkálatait ellenőrizte.

Igy az amerikai légügyi miniszter. De nem így azok a népek, amelyeknek földjeit amerikai támaszpont-terjeszkedés veszélye állandóan fenyegeti. A népek biztonsági szerződéseket követelnek, amelyek jóhiszúsággá teszik, hogy a termőföld-

deket haditámaszpontok tegyék terméketlenné.

A népeket V. M. Molotov szovjet külügyminiszternek az ENSZ közgyűlésén elmondott szavai lelkesítik, amelyek szerint a Szovjetunióknak nincs több haditámaszpontja külföldön. Eppen ezért a békészerető emberek azt követelik, hogy az Egyesült Államok is kövesse a Szovjetunió példáját a más országok területén lévő haditámaszpontok felszámolásában.

Hozzátehetjük, hogy a népek a támadójellegű katonai csoportosulásoknál többre bícslik a barátsági egyezményeket. A finn-szovjet szerződésnek olyan sulya van, amely alatt máris megreccsent az atlanti szövetség épületének északi szárnya. Svédország, Norvégia és Dánia közvéleményében — mint arra a nyugati lapok rámutatnak — kétféle merültek fel az észak-atlanti szövetségben való részvétel észszerűségét illetően.

A valóság a német kérdésben

Közvetlenül a Német Sz.:tségi Köztársaság kormányküldöttségének Moszkvából való távozása után, de a finn-szovjet tárgyalásokkal párhuzamosan, szerződés jött létre a Szovjetunió és a Német Demokratikus Köztársaság kormányküldöttségei között.

A teljes egyenlőség, a szövetségi teljes tiszteletben tartása alapján megkötött szerződés hozzájárul a két nép egymás iránti bizalmának megszilárdulásához és ezen túlmenően a világbéke megerősödéséhez. Azaz, hogy a Szovjetunió visszaadta Németország keleti részének teljes bűl- és belpolitikai önállóságát, újból beigazolta, hogy a szovjet külpolitika a valóság alapján áll. A valóság pedig az, hogy a régi Németország területén ma két állam létezik. Az egyik a béke és a szocializmus táborához, a másik pedig a támadó atlanti szövetséghez tartozik.

Természetesen a Szovjetunióknak nem célja ennek az állapotnak örök

időkre való fenntartása. A Szovjetunió — mint arra Bulgaryin és Hruscsov elvtársak a Német DK kormányküldöttsége előtt mondott beszédekben is rámutattak — öszintén kívánja Németország békés és demokratikus államban való egyesülését.

A realpolitikát folytató szovjet kormány tisztán látja, hogy — amint arra N. Sz. Hruscsov rámutatott: „A német népek az a feladata — és erre összpontosul a németek millióinak figyelmé —, hogy békészerető demokratikus és egységes Németországgá egyesüljön.”

Ebből következik, hogy a kettészakított német nép kormányainak tárgyalniuk kell egymással. Az a tény, hogy a Szovjetunió fővárosában mind az NDK, mind az NSZK kormányának lesznek képviselői, lényegesen megkönnyíti a kapcsolatok felvételét.

Adenauer szövetségi kancellárnak a Bundestagban elhangzott beszédéből kitűnik, hogy a nyugatnémet kormány nem hajlandó elismerni a Német Demokratikus Köztársaság kormányát. Sőt Adenauer mindegy megfenyegette a nyugati hatalmakat arra az esetre, ha elismernék Kelet-Németországot kormányát.

Vajon változtat-e ez az állásfoglalás azon a tényen, hogy a Német Demokratikus Köztársaság létezik és hogy ez az állam önálló külpolitikát folytat — a béke külpolitikáját, a Szovjetunióval, a népi Kínával, a népi demokratikus országokkal testvéri barátságban?

Valamikor voltak olyan vezető emberek, akik nem akarták elismerni, hogy a Föld nem valami egyhellyben álló „világközepe”, hanem megszabott pályán haladó bolygó. Ki állíthatná azonban, hogy ez az el nem ismerés egyetlen pillanatra is megakadályozta volna utján bolygónkat?

Ellenkezőleg, a világ fejlődése a régi tévhiteket való „bőrseket” kényszerítette átlátszótlank feladására. Ugyanez a sors vár azokra is, akik napjainkban nem akarják a történelem előhaladását tudomásul venni.

A történelmi fejlődés előkeztet a békés tárgyalások korszerűséhez. Így Németország egyesítését is csak

mindkét német állam elismerése és az általános biztonság szavatolása keretén belül lehet elképzelni. Egyes nyugati politikusoknak az a hibás elgondolása, hogy ilyen nagyfőnyosságu ügyet az „erőpolitika” képes elérni alapjánálva el lehet intézni, gyökerében téves.

Az erőpolitika már a múlté. A tényleges erőviszonyok nem jogosítják fel a még itt-ott megmutatózó „hidegháború” híveit, hogy az erősebb fél hangját használják. Ez a hang különben a genfi légkörben érezhetően megváltozott. A nemzetközi kapcsolatokban mind nagyobb mértékben érvényesül a szovjet vezetőinek a békés tárgyalásokra irányuló politikai irányvonala.

Marad tehát az egyedül célravezető elközelítés, amely most már nemcsak a Szovjetunió és a Német DK kormányfőjainak szavaiból, hanem egyes híggadtabb nyugati sajtóhangokból is kiscsendül. Így például az „Aurore” francia burzsoá lap hangoztatja, hogy az Adenauer-kormányt támogató parlamenti többség körében is egyre népszerűbbé válik az a gondolat, hogy Adenauernek végül is tárgyalásokat kell folytatnia Gro-tewohl-lal.

Ezek a tárgyalások pedig csak úgy járhatnak sikerrel, ha a Német Szövetségi Köztársaság kormányja lemond a támadó katonai csoportosulásokban való részvételről és hozzájárul ahhoz, hogy az egységes Németország valóban a béke, a demokrácia, a más országokkal való baráti kapcsolatok tényezője legyen.

Az ENSZ közgyűlésének 10. ülészeke

Enyhébb légkörben, a négy kormányfő genfi értekezletén kialakult hangulatban állt össze az Egyesült Nemzetek közgyűlésének 10. ülészeke, hogy számos kérdést — közöttük a leszerelés, a biztonság, az ar-ra jogosult új tagállamok felvétele problémáját — megvitálgassa. Ennek a közgyűlési ülésnek az a feladata, hogy a nemzetközi kapcsolatokban beállott változást tettekkel is igazolja.

Már az első ülésen megmutatkozott, hogy a légkör enyhülésére, még sok a tennivaló az ellen-

téték felszámolása és a bizalom helyreállítása terén. V. M. Molotovnak, a világ legnépesebb országait képviselő kormányok küldötteitől támogatott javaslatát a Kínai Népköztársaság ENSZ jogainak a mostani ülészekon való elismerésére vonatkozóan, az ENSZ tagállamainak többsége, minden egyrendi eljárás semmibevesésével elutasította. A szavazás értekezés jellemzésére elegendő felhozunk, hogy a Kína jogai mellett szavazó többszázmillió lakosú országokkal szemben olyan államok többsége döntött, mint amilyen Peru vagy Bolivia.

Az elutasítás ellenére, V. M. Molotov az ülészek pénteki ülésén megtartott nagyszabású beszédében — amelynek során teljesen átjogta a világpolitika valamennyi kérdését — újból sikraszállt Kína jogai mellett.

Népköztársaságunk szempontjából roppant nagyfontosságú V. M. Molotov beszédének az a része, amelyben bejelentette, hogy a Szovjetunió támogatja 16 új tagállam felvételét a Világszervezetbe, mert mint ismeretes, a felvételüket kéri államok között hazánk is helyet foglal. Annál is inkább elismeréssel adózik népköztársaságunk a szovjet külügyminiszter iránt őszinte áldástfoglaltsáért, mert egy nappal V. M. Molotov beszédét megelőzően, Gh. Gheorghiu-Dej, a Román Népköztársaság minisztertanácsának elnöke, távirati intézett az ENSZ közgyűlésének elnökéhez, amelyben többek között rámutatott: a nemzetközi együttműködés elmélyítése érdekében szükséges, hogy a közgyűlés kedvezően intézze el a Román Népköztársaság jogos kérését, s felvegye az Egyesült Nemzetek Szervezetének tagjaként a Román Népköztársaságot, amely egész politikájával tevékenyen előmozdítja a nemzetközi béke megszilárdítását.

Nem kétséges, hogy a világ békészerető emberei teljes mértékben csatlakoznak V. M. Molotovnak a béke, a biztonság, az államok közötti bizalom helyreállításáért kifejtett erőfeszítéseire, mert azoktól sajtó cikkeikzéseik megvalósulását várják.

Bakács Béla

Az ENSZ közgyűlésének munkálatai

Megkezdődött az általános politikai kérdések vitája

NEWYORK. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Az ENSZ főbizottsága szeptember 22-én befejezte a közgyűlés ülésszakának napirendjére vonatkozó ajánlások megvitatását.

A szeptember 22-i délutáni és esti ülésen főként a kérdéssel foglalkoztak, hogy ajánlják-e Algéria ügyének napirendre tűzését. Egyiptom, Irák, Thaiföld, India és Pakisztán meghívottai tizenegy ázsiai és afrikai ország nevében indítványozták, hogy ezt a kérdést vitassák meg a közgyűlés jelenlegi ülésén.

Faviz egyiptomi meghívottai kijelentették, hogy a közgyűlés köteles intézkedéseket tenni a függetlenségre törekvő algériai nép elnyomásának megszüntetésére.

Irák küldöttségének véleménye szerint lehetőséget kell nyújtani az algériai nép megbízottainak, hogy a közgyűlés elé tárják panaszait.

V. V. Kuznyecov szovjet küldött, a következő felszólaló, egyebek között kijelentette: a közgyűlésnek meg kell vizsgálnia az algériai helyzetet, hogy az ENSZ-alapokmány elveinek megfelelően elősegítse a kérdés békés megoldását.

A főbizottság nyolc szavazattal elvetette a tizenegy ázsiai és afrikai államnak azt az indítványát, hogy Algéria kérdését tűzzék az ülésszak napirendjére. A javaslat ellen szavaztak: Franciaország, az USA, Anglia, Új-Zéland, Norvégia, Luxemburg, Chile és Haiti küldöttei. A javaslat mellett szavaztak: a Szovjetunió, Lengyelország, Egyiptom, Thaiföld és Mexikó meghívottai. A bizottság két tagja tartózkodott a szavazástól.

A főbizottság úgy döntött, hogy ajánlja a közgyűlésnek, iktasson be az ülésszak napirendjébe több poli-

tikai, társadalmi, gazdasági, szervezési és költségvetési kérdést. Minthogy a főbizottság döntései ajánlás-jellegűek, a közgyűlés újra megvitatja majd a főbizottság által elutasított napirendi pontok felvételének kérdését.

Az ENSZ-közgyűlés 10. ülésszaka szeptember 22-i délelőtti ülésén folytatták az általános politikai kérdések vitáját.

Elsőnek Fretas Valle brazil küldött szolgált fel. Brazília képviselője az alapokmány felülvizsgálását javasolta és különösen a katonai költségvetés, hogy meg kell szüntetni az egyöntetűséget elvet a Biztonsági Tanácsban.

Ezután Dulles amerikai külügyminiszter, az USA-küldöttség vezetője emelkedett szólásra.

J. F. Dulles beszéde

Ezt az ülésszakot nemcsak az teszi nevezetessé, — mondotta — hogy egybeesik az ENSZ tevékenységének tizedik évfordulójával, hanem az is, hogy kedvező feltételek mutatkoznak arra nézve, hogy a következő évtizedekben az ENSZ az eddiginél sokkal nagyobb összhangban fejtheti ki munkáját. Ez természetesen elsősorban tőlünk függ.

Az új tagok felvételével kapcsolatban Dulles annak a reményének adott kifejezést, hogy a tizedik ülésszak során a Biztonsági Tanács és a közgyűlés megteszi a szükséges lépéseket, hogy felvegyék az ENSZ-be mindazokat az országokat, amelyek „mérték erre”.

Dulles kérte, hogy a jelenlegi ülésszak vitassa meg az alapokmány felülvizsgálását szolgáló értekezlet összehívásának kérdését. Az Egyesült Államok úgy véli, — mondotta — hogy össze kell hívni ezt az értekezletet. Ennek egyik legfőbb oka az, hogy felül kell vizsgálni a vélelmet az új tagok felvételével kapcsolatban, különösen akkor, ha továbbra is visszaélnék ezzel a joggal.

Az atomenergia és a leszerelés téren végbement nagy események szükségessé tehetik, hogy nagyobb jogkörrel bíztassunk ennek a szervezetnek.

Ez nem jelent feltétlenül gyökeres változást. Az alapokmány általában rugalmas és hatékony eszköznek bizonyult. De kevesen állíthatják, hogy ez az eszköz tökéletes és nem szorul javításra.

Az Egyesült Államoknak az a véleménye, hogy a jelenlegi ülésszaknak elvben jóvá kell hagynia az alapokmány felülvizsgálását szolgáló értekezlet összehívását és meg kell alkotania az előkészítő bizottságot, amely majd kidolgozza és előterjeszti ajánlásait az értekezlet helyett, idejét, megszervezésének módját és ügyrendi eljárását illetően.

A két ülésszak között lezajlott eseményekre utalva Dulles rámutatott arra, hogy ezek az események jelentősen hozzájárultak az alapokmány célkitűzéseinek megvalósításához, a béke és a nemzetközi biztonság tekintetében, a méltányosság és a nemzetközi jog elveinek megfelelően.

Az Egyesült Államok képviselője azonban az említett események közé sorolta Nyugat-Németország felvételét a NATO-ba és a brüsszeli szerződést is.

Dulles hangsúlyozta az osztrák államszerződés megkötésének jelentőségét, majd így folytatta: A Németországot és Ausztriát érintő események után Franciaország, Nagybritannia, a Szovjetunió és az Egyesült Államok további erőfeszítéseket tettek a háborús veszély csökkentése érdekében és azért, hogy tárgyalások útján oldják meg a még rendezetlen kérdéseket.

A három nyugati hatalom ez év májusában azt javasolta, hogy ezeket a lépéseket „két szakaszra” osszák. Az „első szakasz” a kormányfők értekezlete, amelynek az a célja, hogy „újabb lendületet” adjon a „második szakasz” számára, amikor majd alaposan meg kell vizsgálni a kérdések lényegét.

E program első szakasza keretében ez év júliusában a kormányfők találkoztak Genfben. A négy kormányfő világosan kifejezésre juttatta közös beállást, az az, hogy a kapcsolatok megjavítására törekszik. Megegyezésre jutottak a többi között abban is, hogy további erőfeszítéseket kell tenni a következő három területen:

- 1) az európai biztonság és Németország;
- 2) a leszerelés;
- 3) a Nyugat és Kelet közötti kapcsolatok fejlesztése.

Most belépünk a „második szakaszba”, amelyre nézve a kormányfők szintén megegyezésre jutottak. Az ENSZ leszerelési albizottsága már meg is kezdte a vitát a genfi értekezleten kialakult leszerelési elgondolásokról.

Franciaország, az Egyesült Királyság, a Szovjetunió és az Egyesült Államok külügyminiszterei a jövő hónapban találkoznak Genfben. A nyugati hatalmak, amikor szükségesnek mutatkozik, együtt fogják működni a Német Szövetségi Köztársasággal és NATO-beli partnereikkel.

A megegyezés értelmében az értekezlet a legnagyobb figyelmet Németország újraegyesítése és az európai biztonság kérdéseire foglaltatja, amelyek szorosan összefüggnek egymással. Es ennek így is kell lennie.

Több, mint tíz év óta a német nép erőszakkal ketté van osztva. E széttagolás állandósítása bűn a természet ellen.

Sok olyan ország van, amely úgy véli, hogy saját jövőbeli biztonsága és a világ béke parancsolja nekik megköveteli Németország újraegyesítését és azt, hogy ha majd az egyesített Németország ohajja — nyersen lehetőséget arra, hogy résztvegyen a fegyveres erők korlátozására, ellenőrzésére és egyesítésére irányuló nyugateurópai akciókban, úgy, hogy ezek a fegyveres erők soha többé ne szolgálhassanak agresszív célokra.

Vannak olyan országok, amelyek véleménye szerint az egyesített Németország, mint a NATO tagja, meg ilyen körülmények között is veszélyeztetli őket.

Ezeknek az eltérő véleményeknek az összeegyeztetése céljából a nyugati hatalmak hajlandók egy olyan általános európai biztonsági tervet javasolni, amely jelentős további garanciákat nyújt a Szovjetunióknak. Az a körülmény, hogy a nyugati hatalmaknak ez az álláspontja egyezik a Német Szövetségi Köztársaság hasonló elgondolásával, páratlan távolatokat nyit meg. De az is meg lehet, hogy a németek említett álláspontja megváltozik. Nem szabad hinni azt sem, hogy a nyugati hatalmak, beleértve az Egyesült Államokat, mindenkor készek lesznek további kötelezettségeket vállalni, hogy közelebb kerüljenek a Szovjetunió érdekeihez az európai biztonság kérdésében.

Jelenleg egészen rendkívüli lehetőségek vannak és ezek annyi békés, építő megoldást kínálnak, hogy remélhető, a négy hatalom külügyminisztereinek küszöbönálló értekezletén megtalálják a szilárd alapot Németország újraegyesítésére az európai biztonság keretében.

Az amerikai küldöttség vezetője ismét érintette a keleteurópai országok és a „nemzetközi kommunizmus” kérdését, kijelentve, hogy ezek a „problémák” okoznak a nemzetközi feszültséget és akadályozzák a kormányok közötti szívélyes kapcsolatokat.

Dulles a továbbiakban az amerikai földrészt, Közép-Kelet és Délkelet-Ázsia helyzetével foglalkozott. Kína térségében a helyzet most kevésbé veszélyes, mint volt — mondotta Dulles. — Reméljük, hogy a Kínai Népköztársaság a nemzetközi közvélemény akaratának megfelelően, nem ohajt fegyveres erő felhasználásával megvalósítani egy nemzeti célt.

Csu En-laj ur, a bandungi értekezleten indítványozta közvetlen tárgyalások megkezdését az Egyesült Államokkal. En nyomban rámutatott, hogy ez az indítvány elfogadható az USA számára, ha az országainkat érdeklő kérdésekről lesz szó, anélkül, hogy érintenénk más országok jogait. Ami az USA-t illeti, ez a fenntartás főként a Kínai Köztársaságra vonatkozott, amelyhez mint régi barátunkhoz és szövetségünkhöz őszinte érzések fűznek.

Mintegy 15 hónappal ezelőtt, az Egyesült Államok Genfben tárgyalásokat kezdett a Kínai Népköztársasággal állampolgárainak hazatelepítése érdekében. Csu En-laj ur bandungi nyilatkozata és az én válaszum után ez év augusztusában újra megkezdődtek a tárgyalások, hogy megvitassuk elsősorban az amerikai állampolgárok szabadonbocsátásának és hazatelepítésének kérdését és azután az országainkat közvetlenül érintő más gyakorlati kérdéseket.

Dulles ezután ráért az atomenergia békés célú felhasználásának kérdésére s kijelentette:

A múlt évben már beszéltem az atomenergia békés felhasználásáról. Ezután családostól kelt tárgyalások időszaka következett. E tárgyalásoknak az volt a céljuk, hogy biztosítsuk a Szovjetunió részvételét az Eisenhower elnök által 1953 decemberében Önök elé terjesztett programban.

A múlt év szeptemberében négyféle akciót indítványoztunk s ígéretet tettünk, hogy ezeket haladéktalanul meg is kezdjük. Azóta mindezek a területeken nagy haladást tettünk.

A nemzetközi atomenergia ügy-nökség létesítésére irányuló tárgyalások egy olyan szabályzat-tervezet kidolgozásához vezettek, amelynek célja egy ilyen ügy-nökség létrehozása. A múlt hónapban Genfben megtartott nemzetközi értekezleten nagy sikerrel bontakoztak ki a tárgyalások az atomenergia békés célú felhasználásának kérdésében. Ezt az értekezletet olyan jelentős siker koronázta, hogy az USA ismét javasolni fogja egy ilyen értekezlet összehívását három év múlva, vagy még korábban, ha ezt az atomenergia békés célú felhasználásának továbbfejlesztése indokoltá teszi.

A Szovjetunió ezidőszakra nagyobb hajlandóságot mutat az együttműködésre és örömmel említi meg Bulgariya miniszterelnöknek azt a legutóbbi javaslatát, hogy tartalékokunk hasadé anyagokat a megalakítandó nemzetközi ügy-nökség munkálataihoz.

Mint láthatjuk tehát, sok olyan esemény történt, ami hozzájárul az Eisenhower elnök 8. ülésszakunkon mondott beszédében kifejezésre jutott remények, valóra váltásához.

Dulles közölte, hogy az USA a jelenlegi ülésszakon javaslatot szándékozik előterjeszteni egy nemzetközi műszaki szervezet létrehozására, amely tanulmányozza az atomenergia békés célú felhasználásának kihatását az emberi szervezetre. Mi úgy véljük, — mondotta — hogy a megfelelő módon szavatolt nukleáris kísérletek és az atomenergia békés célú felhasználásának kifejlesztése nem veszélyezteti az ember életét, vagy egészségét. De ez a kérdés oly rendkívül fontos, hogy véleményünk szerint az összes eddigi tapasztalatokat össze kell gyűjteni és egyezni az Egyesült Nemzetek egészét.

(Folytatás a lapunk következő számában)

I. K. Paasikivi rádióbeszéde

HELSINKI. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

I. K. Paasikivi, a Finn Köztársaság elnöke szeptember 22-én este rádióbeszédében foglalkozott a szovjet-finn tárgyalások eredményeivel. I. K. Paasikivi, a többi között ezeket mondotta:

Honfitársaim! Most tértem haza Moszkvából, ahol hetedszer folytattam tárgyalásokat. Eddig mindig elégedetlenül tértem onnan haza. Most vagyok első ízben megelégedett.

Meg vagyok elégedve az elért konkrét eredményekkel. Meg vagyok elégedve ezenkívül azokkal a megállapodásokkal, amelyekre alkalmam nyílt Moszkvában. Látogatásom alatt néhány ízben tárgyalásokat folytattam a Szovjetunió vezetőivel.

A velük folytatott számos megbeszélés alkalmával mind jómagam, mind pedig a kísérőmben levő személyek megállapítottuk, hogy a politikai légkör nagyon előnyös számunkra és nagy rokonszenv nyilvánul meg Finnország irányában.

Ezenkívül azt is megállapítottam, hogy Finnország és a Szovjetunió kapcsolatait józan és gyakorlati szempontból nézik és értékelik.

Ezekben a napokban örömdetes hír járta be országunkat. A Szovjetunió lemondott bérleti és más természetű jogairól Porkkala-Udd vidékén a területen és visszajuttatta ezt a területet Finnországnak. A közöltet közlemény szövege szerint ehhez hozzájárult a Finnország és a Szovjetunió között fennálló jóviszony és a nemzetközi politikai helyzet — „a genfi légkör”.

Porkkala-Udd visszajuttatása rendkívül nagy jelentőségű kérdés számunkra — mondotta az elnök. Az 1944. évi fegyverszüneti egyezmény rendelkezései közül a Porkkala-Udd vidékére vonatkozó pont egyike volt a legsúlyosabbaknak. A Szovjetunióknak nyújtott jogok nemcsak Porkkala-Udd katonai tengerészeti támaszpont vidéké fölött, hanem a támaszpont és a Szovjetunió közötti minden közlekedési úton és minden szállítási eszközzel történő szabad tranzitra vonatkoztak is, bizonyos peccsétet nyomtak Finnország semlegességére és egész nemzetközi helyzetére.

A Szovjetunióknak irántunk tanúsított rokonszenvű magatartása folytán most előnyösen megoldódott az a számunkra oly terhes helyzet. A toll helyreállította azt, amit a kard elrontott. Ezáltal is behozonyosodott, hogy a baráti tárgyalások és az érdekek észszerű összeegyeztetése képezik azt az utat, amelyet a közöttünk és a Szovjetunió között felmerülő kérdések rendezésénél követnünk kell.

A Bundestag egyhangulag jóváhagyta a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság közötti diplomáciai kapcsolatok felvételét

BONN. (Agerpres). — A France Presse jelenti:

A Bundestag szeptember 23-i ülésén megvitatta Adenauer kancellár beszámolóját a Német Szövetségi Köztársaság és a Szovjetunió közötti kapcsolatok felvételéről.

Franciaország moszkvai nagykövetének fogadása

MOSZKVA. (Agerpres). TASZSZ jelenti:

L. Joxe, Franciaország moszkvai rendkívüli és meghatalmazott nagykövete szeptember 22-én fogadást adott a Szovjetunióban időző francia parlamenti küldöttség tiszteletére.

A fogadáson részt vettek a küldöttség tagjai, Pierre Schneiternek, a Francia Nemzetgyűlés elnökének vezetésével.

Az 1948 április 6-án létrejött barátsági szerződés határidejének további 20 évre való meghosszabbításával kapcsolatban Paasikivi elnök a következőket mondotta:

A barátsági szerződés kifejezésre juttatja Finnország óhaját, hogy távol maradjon a nagyhatalmak érdekelletétől.

A szerződés 1. és 2. cikkelyei, a melyek Finnországnak háború esetén elfoglalt álláspontjára vonatkoztak, félreértésekre adhattak alkalmat. 1948-ban mondott rádióbeszédében megmagyaráztam ezeket a rendelkezéseket. Ha katonai támadás irányulna országunkra, vagy országunk területén a Szovjetunió ellen, kötelesek vagyunk minden rendelkezésünkre álló erővel megvédeni területünk sérthetőségét s a segítségre van szükségünk, azt az erre vonatkozó megegyezés értelmében megkapjuk a Szovjetuniótól. Mindez világos és magától értetődik. Senkinek sem kell kifogást emelnie ellene. A 2. cikkelynek a kötelező tanácskozássra vonatkozó rendelkezése — abban az esetben, ha a két fél megállapítja egy Finnország ellen irányuló katonai támadás veszélyének fennállását — ugyancsak a meglévő körülményekből következők és jelenlegi helyzetünkben nem jelent semilyen kockázatot.

Az elnök kijelentette, hogy véleménye szerint a szerződés szövegének nincs szüksége magyarázatra.

Ezenkívül meg kell említenünk — mondotta —, hogy Finnország már az 1940. évi békeszerződésben és az összes utóbbi békeszerződésben kötelezte magát, hogy nem köt semmiféle szövetséget és nem vesz részt semmiféle koalícióban, amely a Szovjetunió ellen irányulna. Ha valóban megtörténne, hogy valamely idegen hatalom Finnország területén keresztül megtámadná a Szovjetuniót s Finnországot félreállítaná és összelettel kezelné szemlélve az eseményeket, ez valóban azt jelentené, hogy az agresszor oldalára áll és az agresszort támogatná, ami ellenkezik a békés tárgyalások szellemével.

A barátsági szerződés 1. és 2. szakaszának tartalma valóban nem egyéb, mint összes békeszerződéseink alapelveinek gyakorlati alkalmazása.

Befejezésül Paasikivi elnök a következőket mondotta:

A barátsági szerződés érvényességének időszakában a Szovjetunióval való kapcsolatunk, amelyek külpolitikánk egyik legfontosabb kérdését képezik, évről-évre javultak. Reméltem és meg vagyok győződve, hogy az aláírt egyezmények, amelyeket megvizsgálás és jóváhagyás végett a parlament elé fogunk terjeszteni, megszilárdítják ezt a kedvező fejlődést.

Rövid külföldi hírek

Ngo Dinh Diemnek a vietnámi választásokkal kapcsolatban szeptember 21-én Saigonban elhangzott provokáló nyilatkozata elégedetlenséget váltott ki Londonban. A „Manchester Guardian” diplomáciai hírmagyarázója azt írja, hogy Ngo Dinh Diem nyilatkozata „kényes helyzetbe hozza” az angol kormányt. A himnuszadó hozzáfűzi, hogy Anglia saigoni nagykövete kormánya utasítására „magyarazatot” fog kérni Ngo Dinh Diemtől.

Kétezer izraeli mérnök, építész és technikus sztrájkba lépett. A sztrájkolók béremelést követelnek.

A „France Presse” hírügynökség jelentése szerint, Heinrich von Brentano a Német Szövetségi Köztársaság külügyminisztere szeptember 27-én Newyorkba érkezik, hogy részt vegyen az USA, Anglia és Franciaország külügyminisztereinek megbeszélésén, a Genfben október 27-én megkezdődő négyhatalmi külügyminiszteri értekezlet előkészítésével kapcsolatban.

A Lengyel Népköztársaság Szejm-jének és az Interparlamentáris Unió lengyel csoportjának meghívására szeptember 22-én tizenegy japán parlamenti képviselő érkezett Lengyelországba.

Az ellenállási harcosok nemzetközi szövetségének végrehajtó bizottsága szeptember 24—27 között Budapesten tartja meg idei ülését. Az ülésszak napirendjén a következő kérdések szerepelnek: 1. A szövetség tevékenysége és feladata a nemzetközi feszültség enyhítése, az európai biztonság megővése és a béke megszilárdítása érdekében, 2. Nemzetközi értekezlet összehívása az év októberében az ellenállási harcosokra vonatkozó törvények és jogok kérdésében, 3. A szövetség társadalmi tevékenysége, 4. Nemzetközi ellenállási díj létesítése.

Maszao Tazsima, a japán nagyparaszok és üzletemberek Kínában időző küldöttségének vezetője nyilatkozott a sajtónak: — Remélem — mondotta a többi között —, hogy a japán küldöttség kínai látogatása előmozdítja majd az oly szép kilátásokkal kecsegtető kínai-japán kereskedelem kiépülését.

Pietro Nenni, az olasz szocialista párt főtitkára, szeptember 22-én elutazott a Kínai Népköztársaságba, hogy mint meghívott vendég, részt vegyen az október 1-i ünnepeken.

John Foster Dulles, az Egyesült Államok külügyminisztere New Yorkban megbeszélést folytatott Kocsa Popovics jugoszláv külügyminiszterrel, az ENSZ ülésszakán részvevő jugoszláv küldöttség vezetőjével.

Szeptember 22-én 156 szovjet turista indult el Moszkvából Magyarországra.

A DOZSA GYORGY

mozzi: szeptember 28-ig: Bögöly. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta matiné 11 órakor.

„NICOI AR BALCESCU” mozzi: szeptember 25-én: A világban. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Matiné 11.30 órakor.

„HERBAK JANOS” mozzi: szeptember 26-ig: Róma 11 órakor. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Matiné 11.30 órakor.

„I. L. CARAGIALE” mozzi: szeptember 25-én: Véres örökség. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Matiné 11.30 órakor.

„UJ IDOK” mozzi: szeptember 25-ig: Gyöngyvirágtól lombhullásig. Matiné 10 órakor: csütörtökön, szombaton és vasárnap.

„SOLIDARITEA” mozzi (Gáj): szeptember 25-én: Véres keringő. Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ” mozzi (Mikolaka): szeptember 25-én: Vidám csillagok. Előadások: 6 és 8 órakor, vasárnap: 2, 4, 6 és 8 órakor.

„DECEMBER 30” üzemi filmszínház: szeptember 25-én: Titkos ügynök. Vasárnap matiné 11 órakor. Előadások: 4 és 6 órakor.

„NICOLAE BALCESCU” mozzi (Lippa): szeptember 25-én: A nürnbergi expressz.

„POPULAR” mozzi (Nagyszentmiklós): szeptember 25-én: Mágus Miska.

„PETOFI SANDOR” mozzi (Radna): szeptember 25-én: Rácsok, az elkésett.